

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα
Αρ. πρωτ.: 394589/13-12-2024

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 1753/22-11-2024 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι **κ.κ. Βουλευτές**, όπως αναγράφονται στον πίνακα αποδεκτών, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αναφορικά με τα μέτρα στήριξης των ελαιοκαλλιεργητών, επισημαίνεται ότι:

Α. Στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022, μεταξύ των άλλων, χρηματοδοτούνται δράσεις και επενδυτικές δαπάνες που αποσκοπούν στη στήριξη της ελαιοκαλλιέργειας και του ελαιόλαδου.

Ειδικότερα :

Στο πλαίσιο του Μέτρου 1: «Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης», προβλέπεται η κατάρτιση γεωργών/κτηνοτρόφων, έτσι ώστε να τους δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να γίνουν επιχειρηματίες αγρότες. Το μέτρο αφορά σε επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους γεωργούς και τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στο πλαίσιο του Μέτρου 2: «Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση», προβλέπεται η ενίσχυση παρόχων γεωργικών συμβουλών, προκειμένου να στηρίξουν τους αγρότες ως προς τη βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων.

Στο πλαίσιο του μέτρου 4.1 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις», μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε εκμεταλλεύσεις που στρέφονται προς ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους. Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι επαγγελματίες αγρότες (φυσικά και νομικά πρόσωπα) ελαιο-καλλιεργητές, οι οποίοι ενισχύονται για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων, ενώ, μεταξύ των άλλων, ενισχύονται για την ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό γεωργικών κτιρίων και κατασκευών, την αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, καθώς και την αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση πολυετών φυτειών. Παράλληλα, ενισχύονται δαπάνες για την εξοικονόμηση ύδατος, καθώς και δαπάνες που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ για την παραγωγή ενέργειας, ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας. Τέλος, προβλέπεται η ενίσχυση δαπανών για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της συλλογικής χρήσης και επεξεργασίας των αποβλήτων των γεωργικών εγκαταστάσεων.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της Δράσης 4.2.1 για τη «Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι (γεωργικό προϊόν και μη γεωργικό προϊόν)», ενισχύονται πολύ μικρές, μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), αλλά και μεγάλες επιχειρήσεις, για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό, όπου, μεταξύ των άλλων, συμπεριλαμβάνεται ο τομέας των

ελαιούχων προϊόντων, με κύριο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων του τομέα, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή. Ωστόσο, σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμη η ίδρυση ελαιοτριβείων.

Στο Μέτρο 4.3 προβλέπεται επίσης η στήριξη του τομέα μέσω υλοποίησης α) μικρών και μεγάλων εγγειοβελτιωτικών υποδομών για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη χρήση του αρδευτικού νερού, καθώς και την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, καθώς και β) έργων αγροτικής οδοποιίας για τη διευκόλυνση της προσβασιμότητας στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Επίσης, στο πλαίσιο του Μέρους 6.1, ενισχύονται οι Νέοι Γεωργοί για την ηλικιακή αναδιάρθρωση του παραγωγικού δυναμικού της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, καθώς και τη συνολικότερη αναζωογόνηση των τοπικών αγροτικών κοινωνιών.

Στο πλαίσιο του Μέρους 9: «Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στους τομείς γεωργίας και της δασοκομίας», δίνονται κίνητρα για τον σχηματισμό και τη λειτουργία ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους. Ενισχύεται η συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις, ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού τις προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη – μέσω της αύξησης του όγκου του διαπραγματευόμενου προϊόντος - σε σχέση με την παραγωγή και την εμπορία, να διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και να μειώσουν το ανά παραγωγό κόστος των συλλογικών επενδύσεων.

Η στήριξη του κλάδου για την καλλιέργεια της ελιάς επιδιώκεται με την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών μέσω των Επιχειρησιακών Ομάδων του Μέρους 16 «Συνεργασία» του ΠΑΑ, οι οποίες έχουν σκοπό την ενσωμάτωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην πράξη, με στόχο την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας.

Κατά την περίοδο της πανδημίας από τον COVID-19, προτάθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Ε.) και εγκρίθηκε το Μέτρο 21 «Έκτακτη, προσωρινή στήριξη στους γεωργούς των τομέων που πλήττονται ιδιαίτερα από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19», μέσω του οποίου ενισχύθηκαν ελαιοπαραγωγοί, με στόχο τη συνέχιση της επιχειρηματικής δράσης των γεωργών του τομέα της ελαιοποιήσιμης ελιάς ή/και διπλής κατεύθυνσης, οι οποίοι επλήγησαν/πλήττονται από την πανδημία COVID-19, ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα του τομέα στην τότε ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης (LEADER), ενισχύονται πολύ μικρές επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί) στον τομέα των ελαιούχων προϊόντων. Η ίδρυση ελαιοτριβείων δεν είναι επιλέξιμη και σε αυτή την περίπτωση.

Πέραν των ανωτέρω, στο πλαίσιο του ΠΑΑ υλοποιούνται οι εξής δράσεις που αφορούν στη χορήγηση στρεμματικών ενισχύσεων (γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα):

Δράση 10.1.02 «Προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Άμφισσας»

Σκοπός της Δράσης είναι η διατήρηση της παραδοσιακής μορφής του ελαιώνα της Άμφισσας που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του δελφικού τοπίου.

Δράση 10.1.04 «Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα»

Αφορά στη χλωρά λίπανση με φυτά εδαφοκάλυψης στις δενδροκαλλιέργειες, που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 20% της αρδεύσιμης έκτασης.

Η δέσμευση αφορά στις δενδρώδεις καλλιέργειες των ευπρόσβλητων από τα νιτρικά ζωνών και καλύπτονται από το πρόγραμμα δράσης για την ελιά στις ακόλουθες περιοχές:

- Αργολικό πεδίο: Εσπεριδοειδή, Ελιά, Βερικοκιά
- Λεκάνη Πηνειού Ηλείας: Ελιά
- Πεδιάδα Άρτας - Πρέβεζας: Εσπεριδοειδή, Ελιά

Πέραν των ανωτέρω, στο ΠΑΑ υλοποιούνται τα εξής:

Μέτρο 11 - Βιολογική γεωργία

Η στήριξη στο πλαίσιο του εν λόγω Μέτρου παρέχεται για τη μετατροπή ή τη διατήρηση των πρακτικών της βιολογικής γεωργίας και στην ελαιοκαλλιέργεια, με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να συμμετάσχουν σε τέτοια συστήματα, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών.

Μέτρο 13 : Εξισωτική Αποζημίωση,

Η στήριξη χορηγείται για την προστασία του εισοδήματος των παραγωγών και τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας σε ιδιαίτερα ευάλωτες περιοχές με φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα, όπως οι ορεινές, οι μειονεκτικές και οι νησιωτικές περιοχές της χώρας. Αφορά, μεταξύ των άλλων, και σε ελαιοπαραγωγούς.

Β. Στο πλαίσιο υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027), μεταξύ των άλλων, προβλέπεται η χρηματοδότηση παρεμβάσεων που αφορούν και στους δύο πυλώνες (άμεσες ενισχύσεις και αγροτική ανάπτυξη) της ΚΑΠ για τη χορήγηση ενισχύσεων και την υλοποίηση επενδυτικών δαπανών που αποσκοπούν στη στήριξη του ελαιοκομικού τομέα.

Οι εν λόγω παρεμβάσεις στοχεύουν κυρίως στη στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα, στην ενθάρρυνση επενδύσεων και στην υιοθέτηση φιλοπεριβαλλοντικών γεωργικών πρακτικών.

ΠΥΛΩΝΑΣ Ι (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων – ΕΓΓΕ):

Μέσω του Πυλώνα Ι και των άμεσων ενισχύσεων, παρέχονται και στους ελαιοπαραγωγούς ενισχύσεις μέσω της βασικής ενίσχυσης. Η βασική ενίσχυση αφορά στην εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων, χορηγείται ετησίως ανά αγρονομική περιφέρεια που, στην προκειμένη περίπτωση, αφορά σε αυτή για τις μόνιμες καλλιέργειες και η ενίσχυση καταβάλλεται μέσω των δικαιωμάτων.

Επιπλέον, χορηγείται αναδιανεμητική ενίσχυση, η οποία χορηγείται, ως συμπληρωματική ενίσχυση, ετησίως στην αγρονομική περιφέρεια για τις μόνιμες καλλιέργειες και αφορά στην αναδιανομή ενισχύσεων από τις μεγαλύτερες στις μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Μέσω του Πυλώνα Ι, επίσης, παρέχεται με τη νέα ΚΑΠ η δυνατότητα ενίσχυσης των ελαιοπαραγωγών μέσω των οικολογικών προγραμμάτων, προκειμένου να εφαρμόσουν φιλοπεριβαλλοντικές γεωργικές πρακτικές. Τα οικολογικά προγράμματα είναι εθελοντικά για τους παραγωγούς και αυτά που απευθύνονται στην καλλιέργεια της ελιάς, είναι τα κάτωθι:

- 31.3: συνίσταται στην εφαρμογή πρακτικών φυτοκάλυψης στον υποόροφο των δέντρων κατά τη χειμερινή περίοδο και τη δημιουργία περιφερειακών ζωνών για την άγρια ζωή ή την αύξηση της βιοποικιλότητας.
- 31.4: αφορά στην προώθηση των πρακτικών της κυκλικής οικονομίας εντός των καλλιεργούμενων εκτάσεων. Αυτό συνίσταται σε δυο φάσεις:
 - Φάση 1η: Απομάκρυνση από τον αγρό του συνόλου της παραχθείσας βιομάζας που δεν διατίθεται προς κατανάλωση και κατεύθυνσή της σε χώρο, όπου θα γίνει η διαχείρισή της.
 - Φάση 2η: Εφαρμογή στον αγρό χωνεμένης βιομάζας, με σκοπό την αύξηση της οργανικής ουσίας του εδάφους ή/και τον εμπλουτισμό του με θρεπτικά στοιχεία.
- 31.5: αφορά στην ενίσχυση των αγροδασικών και δασολιβαδικών συστημάτων, δηλαδή καλλιεργούμενων εκτάσεων ή βοσκοτόπων με παρουσία διάσπαρτων δασικών ή καλλιεργούμενων δέντρων (συμπεριλαμβανομένης και της ελιάς).

- 31.6 εφαρμογή μεθόδων γεωργίας ακριβείας με τη χρήση του εργαλείου διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων, ώστε να μειωθεί το περιβαλλοντικό και κλιματικό αποτύπωμα των εκμεταλλεύσεων. Μέσα από το οικολογικό αυτό πρόγραμμα οι ελαιοκαλλιεργητές μπορούν να λάβουν ενισχύσεις για:
 - τη φιλοπεριβαλλοντική διαχείριση των ψεκασμών χρησιμοποιώντας ακροφύσια μειωμένης διασποράς ή συστήματα ψεκασμού με νέες τεχνολογίες μεταβλητής δόσης με χρήση αισθητήρων, καθώς και ενισχύσεις για τη σωστή διαχείριση των υπολειμμάτων των ψεκαστικών υγρών
 - τη χρήση λιπασμάτων ειδικού τύπου που απελευθερώνουν τα θρεπτικά συστατικά με ρυθμό που δεν προκαλεί προβλήματα στο περιβάλλον και προϊόντων που διεγείρουν τις διαδικασίες θρέψης του φυτού
 - την εφαρμογή φιλοπεριβαλλοντικών γεωργικών πρακτικών, όπως τα πολλαπλά καλοκαιρινά κλαδέματα που βελτιώνουν τις συνθήκες φωτισμού και αερισμού εντός της κόμης των δέντρων και, με τον τρόπο αυτόν, μειώνονται σημαντικά οι μυκητολογικές και εντομολογικές προσβολές
 - την ολοκληρωμένη διαχείριση για την αντιμετώπιση του δάκου της ελιάς, έναν από τους πλέον σημαντικούς εχθρούς της ελαιοκαλλιέργειας, με τη μέθοδο της μαζικής παγίδευσης.
- 31.8 για τη διατήρηση και βελτίωση των εκτάσεων με αναβαθμίδες, όπου οι γεωργοί ενισχύονται για τη συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας στις εκτάσεις με αναβαθμίδες, οι οποίες, στις περισσότερες περιπτώσεις, υποστηρίζονται από ξηρολιθοδομές και υπάρχουν σε εκτεταμένες περιοχές στη ζώνη της ελαιοκαλλιέργειας.
- 31.9 αφορά στη Διατήρηση μεθόδων Βιολογικής Γεωργίας για υφιστάμενους βιοκαλλιεργητές. Κατά την προηγούμενη περίοδο, υλοποιήθηκε ήδη το μεγαλύτερο πρόγραμμα στήριξης της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας που έχει συγχρηματοδοτηθεί ποτέ από ενωσιακούς πόρους, της τάξης των 1,3 δις ευρώ, το οποίο θα συνεχιστεί με την ίδια ένταση, σε εναρμόνιση με τις κοινοτικές κατευθύνσεις και την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για αύξηση των γεωργικών εκτάσεων που δεσμεύονται σε μεθόδους βιολογικής παραγωγής.
- 31.10 για την προστασία τοπίων υψηλής περιβαλλοντικής αξίας και, συγκεκριμένα, για την προστασία των μνημειακών ελαιώνων των Ιονίων Νήσων.

Στο πλαίσιο του Πυλώνα Ι, χρηματοδοτείται και το Τομεακό Πρόγραμμα Ελαιολάδου και Επιτραπέζιας Ελιάς, με στόχο κυρίως την ανθεκτικότητα και την ανταγωνιστικότητα του τομέα, τη βελτίωση της θέσης του παραγωγού στην αλυσίδα αξίας, τη συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την αποτελεσματική διαχείριση των φυσικών πόρων. Αφορά στην έγκριση και χρηματοδότηση επιχειρησιακών προγραμμάτων εργασίας των Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ), τα οποία δύναται να περιλαμβάνουν τις εξής παρεμβάσεις:

- Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία για την έρευνα, πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις, με σκοπό την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση του νερού, την αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας, τη βελτίωση χρήσης υποπροϊόντων και διαχείρισης αποβλήτων, τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των καλλιεργειών έναντι επιβλαβών οργανισμών, τη μείωση των κινδύνων από τη χρήση φυτοφαρμάκων, τη βελτίωση των εγκαταστάσεων μεταφοράς και αποθήκευσης.
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια για βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης επιβλαβών οργανισμών και νοσημάτων, ορθολογική διαχείριση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή κ.λπ.
- Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά στις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.
- Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά

με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών.

- Συστήματα ποιότητας για την εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας.
- Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές.
- Επαναφύτευση ελαιώνων, όπου απαιτείται, κατόπιν υποχρεωτικής εκρίζωσης για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους, καθ' υπόδειξη της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους ή για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Ενημερωτικά, αναφέρεται ότι, πρόσφατα, με την αριθ. 2706/309905/11.10.2024 απόφαση του Προϊστάμενου της Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων, εγκρίθηκαν οι δικαιούχοι στο πλαίσιο της Παρέμβασης 47.2 «Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)». Συγκεκριμένα, εγκρίθηκαν ογδόντα (80) Επιχειρησιακά Προγράμματα που αφορούν σε 12.320 ελαιοπαραγωγούς-μέλη, συνολικής ενωσιακής χρηματοδότησης 42.647.194,71€ και συνολικής εθνικής χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) 8.876.447,11€. Τα ανωτέρω προγράμματα Εργασίας περιλαμβάνουν παρεμβάσεις για την ορθή διαχείριση των υδάτων, την εξοικονόμηση ενέργειας, τη μείωση εκπομπών και αποβλήτων, τη βελτίωση της ανθεκτικότητας έναντι επιβλαβών οργανισμών, τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, την αύξηση της βιωσιμότητας και της αποτελεσματικότητας της μεταφοράς και της αποθήκευσης, της αναφύτευσης ελαιώνων, όποτε συντρέχει ανάγκη (μετά από υποχρεωτική εκρίζωση). Επίσης, περιλαμβάνουν παρεμβάσεις σχετικά με συμβουλευτικές υπηρεσίες, κατάρτιση των ελαιοπαραγωγών επιτόπου στον αγρό και ιδιαίτερα για την αποφυγή ύπαρξης υπολειμμάτων υδρογονανθράκων (MOSH και MOAH), με την προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, καθώς και με την εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας και συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης.

ΠΥΛΩΝΑΣ II (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης – ΕΓΤΑΑ):

Όσον αφορά στις παρεμβάσεις του Πυλώνα II που αφορούν σε στρεμματικές ενισχύσεις (Γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις), αυτές έχουν ως εξής:

Π3-70-1.2 - Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου:

Δράση 1: Προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Άμφισσας

Σκοπός της Δράσης είναι η διατήρηση της παραδοσιακής μορφής του ελαιώνα της Άμφισσας, που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του Δελφικού τοπίου.

Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών – ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

Ενισχύονται τοπικές ποικιλίες, οι οποίες, κατά τεκμήριο, είναι περισσότερο ανθεκτικές στις ξηροθερμικές συνθήκες που αναμένεται να ενταθούν λόγω της κλιματικής αλλαγής.

Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)

Η στήριξη στο πλαίσιο της παρέμβασης παρέχεται, μεταξύ των άλλων, για την εφαρμογή των πρακτικών της βιολογικής γεωργίας, συμπεριλαμβανομένης της ελαιοκαλλιέργειας, με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να συμμετάσχουν σε τέτοια συστήματα, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών.

Όσον αφορά στις δράσεις του Πυλώνα II που αφορούν σε υλοποίηση επενδύσεων, αυτές έχουν ως εξής:

Π3 – 71 : Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα

Μέσω της εν λόγω παρέμβασης, χορηγείται αντισταθμιστική ενίσχυση με στόχο τη συμβολή στη δημιουργία βιώσιμου γεωργικού εισοδήματος, στην ανθεκτικότητα των γεωργικών

εκμεταλλεύσεων, καθώς, επίσης, και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, δεδομένου ότι είναι απαραίτητη η διατήρηση της υπαίθρου και η μη εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας.

Η παρέμβαση εφαρμόζεται στις περιοχές με ειδικούς περιορισμούς, όπως παραμεθόριες και νησιωτικές περιοχές, καθώς, επίσης, και σε περιοχές που σταδιακά σταματά η λιγνιτική δραστηριότητα, όπου είναι απαραίτητη η διατήρηση της υπαίθρου και η μη εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας.

Π3-73-2.1 – Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα

Μέσω της εν λόγω παρέμβασης, θα υλοποιηθούν επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις όλων των κλάδων, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της ελαιοκομίας, από επαγγελματίες γεωργούς (φυσικά και νομικά πρόσωπα) και συλλογικά σχήματα, με στόχο τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεών τους και τη διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού αυτών. Οι επενδύσεις που προβλέπονται, θα δώσουν ευκαιρίες, ώστε να εκσυγχρονιστούν και να προσαρμοστούν οι εκμεταλλεύσεις γρήγορα στις ανάγκες της αγοράς, μέσω της αύξησης της συνολικής παραγωγικότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης (αύξηση παραγωγικότητας κεφαλαίου, εργασίας, εδάφους) και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των βιώσιμων ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων, μέσω της ενίσχυσης επενδύσεων αυτοματοποίησης, ψηφιοποίησης και συστημάτων γεωργίας ακριβείας.

Π3-73-2.2 - Ενισχύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος

Μέσω της εν λόγω παρέμβασης, θα υλοποιηθούν επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις όλων των κλάδων, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της ελαιοκομίας, από γεωργούς (φυσικά, νομικά πρόσωπα) και συλλογικά σχήματα με στόχο την εξοικονόμηση ύδατος, ώστε να επιτευχθεί η αποκατάσταση, η διατήρηση και η ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και την προστασία των υδάτων, με την εξοικονόμηση ύδατος μέσω της μείωσης της ποσότητας που αντλείται από τα υπόγεια ή επιφανειακά υδατικά συστήματα και μέσω της αύξησης της αποδοτικότητας χρήσης ύδατος, με την εισαγωγή προηγμένων αρδευτικών συστημάτων στη γεωργία και την αύξηση της αποθήκευσης ύδατος.

Π3-73-2.3 – Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων

Προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών, μικρο-μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αλλά και μεγάλων επιχειρήσεων για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό, όπου, μεταξύ των άλλων, συμπεριλαμβάνεται ο τομέας των ελαιούχων προϊόντων, με κύριο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων του τομέα, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή. Ωστόσο, σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμη η ίδρυση ελαιοτριβείων.

Π3-73-2.6 – Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Προβλέπεται η ενίσχυση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων για την κάλυψη ειδικών αναγκών εκσυγχρονισμού μέσω επενδύσεων που θα συμβάλλουν στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας/βιοοικονομίας, εξοικονόμησης ενέργειας, μείωσης εισροών μέσω επαναχρησιμοποίησης ΓΚΤ (γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα) και βελτίωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των εκμεταλλεύσεων. Δικαιούχοι είναι επαγγελματίες γεωργοί φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και συλλογικά σχήματα που δραστηριοποιούνται και στον ελαιοκομικό τομέα.

Π3-75.1 - Εγκατάσταση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας

Στόχος της παρέμβασης είναι η προσέλκυση και διατήρηση στον τομέα νέων σε ηλικία γεωργών, η διευκόλυνση της βιώσιμης επιχειρηματικής ανάπτυξης σε αγροτικές περιοχές, καθώς και η προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης

της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται η παροχή κατ' αποκοπή οικονομικής στήριξης από 30.000 έως 42.500 € σε νέους που δεν έχουν υπερβεί το 41ο έτος της ηλικίας τους για την είσοδο και παραμονή στη γεωργική απασχόληση και την πρώτη τους εγκατάσταση, ως αρχηγών, σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Π3-76- 1.1 – Εργαλεία Διαχείρισης Κινδύνου – Επιδότηση Ασφαλίστρου προεραϊτικής Ασφάλισης

Η ασφαλιστική κάλυψη θα αφορά, μεταξύ των άλλων, στα φαινόμενα ακαρπίας της ελιάς. Δικαιούχοι της παρέμβασης είναι ενεργοί γεωργοί που ασχολούνται με τη φυτική παραγωγή, συμπεριλαμβανομένων όσων ασχολούνται με την καλλιέργεια της ελιάς. Η στήριξη παρέχεται υπό τη μορφή ετήσιας ποσοστιαίας χρηματοδοτικής εισφοράς επί της ασφαλιστικής εισφοράς προς τον ασφαλιστικό φορέα, επί της προσδοκώμενης αξίας παραγωγής, καλύπτοντας το 50% των ασφαλιστρών της προαιρετικής ασφάλισης.

Π3 – 77-1.1 Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας

Θα δοθούν κίνητρα για τον σχηματισμό και τη λειτουργία ομάδων και οργανώσεων παραγωγών με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους. Ενισχύεται η συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις, ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού τις προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη – μέσω της αύξησης του όγκου του διαπραγματευόμενου προϊόντος - σε σχέση με την παραγωγή και την εμπορία, να διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και να μειώσουν το ανά παραγωγό κόστος των συλλογικών επενδύσεων.

Π3 – 77-2.1 Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων

Στο πλαίσιο της εν λόγω παρέμβασης, οι παραγωγοί ενισχύονται για τη συμμετοχή τους σε συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, προκειμένου να προσδώσουν προστιθέμενη αξία στο προϊόν τους και να το καταστήσουν ανταγωνιστικό αυξάνοντας παράλληλα τις ευκαιρίες τους στην αγορά.

Π3- 77-3.1 Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας

Η στήριξη του κλάδου για την καλλιέργεια της ελιάς θα επιδιωχθεί με την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών μέσω της εν λόγω παρέμβασης που έχει ως σκοπό την ενσωμάτωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην πράξη για αύξηση της παραγωγικότητας και βιωσιμότητας της γεωργίας.

Π3 – 77-4.1 Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)

Μέσω των πρόσφατα εγκεκριμένων τοπικών προγραμμάτων, θα ενισχυθούν, μεταξύ των άλλων, πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί) στον τομέα των ελαιούχων προϊόντων. Η ίδρυση ελαιοτριβείων δεν είναι επιλέξιμη και σε αυτή την περίπτωση.

Π3 – 78.1 – Εκπαίδευση κατάρτιση γεωργών – δασοκόμων

Προβλέπεται η κατάρτιση γεωργών/κτηνοτρόφων, έτσι ώστε να τους δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να γίνουν επιχειρηματίες αγρότες. Το μέτρο αφορά σε επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους γεωργούς και στις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Π3-78.2 Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων

Μέσω της εν λόγω παρέμβασης, οι γεωργοί θα έχουν την ευκαιρία στήριξης μέσω γεωργικών συμβουλών που θα παρέχονται από επιλεγμένους φορείς – παρόχους, ώστε να στηριχθούν ως

προς τη βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων.

Πέραν των ανωτέρω, σημειώνεται ότι, μέσω του ΠΑΑ 2014-2022, υλοποιούνται Χρηματοδοτικά Εργαλεία που αφορούν στην παροχή δανείων με ευνοϊκούς όρους σε ωφελούμενους του πρωτογενούς τομέα και της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων. Οι ωφελούμενοι των χρηματοδοτικών εργαλείων δύναται να είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις [φυσικά και νομικά πρόσωπα, νέοι γεωργοί, ΚοινΣΕπ (Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις) και συλλογικά σχήματα], οι οποίοι δύναται να δραστηριοποιούνται, μεταξύ άλλων, στον τομέα της ελιάς και του ελαιολάδου. Στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 προβλέπεται, επίσης, η υλοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων, μέσω παροχής δανείων με ευνοϊκούς όρους και μέσω πρόβλεψης ταμείου εγγυήσεων.

Επισημαίνεται ότι, η βιωσιμότητα του γεωργικού ασφαλιστικού συστήματος της χώρας αποτελεί κυρίαρχη προτεραιότητα στη νέα προγραμματική περίοδο, δεδομένων των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης που ολοένα και πιο έντονα βιώνουν οι παραγωγοί στην καθημερινότητά τους. Προκειμένου, λοιπόν, να θωρακιστεί ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) μπροστά στις νέες προκλήσεις, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) συνέδραμε έγκαιρα, αναθέτοντας μέσω της Τεχνικής Βοήθειας του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022:

- ✓ στην Παγκόσμια Τράπεζα και σε ένα επιτελείο εξειδικευμένων στη γεωργική ασφάλιση επιστημόνων, μέσω σύναψης Διεθνούς Συμφωνίας, την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών (αναλογιστικής μελέτης, ανάλυσης γεωργικών κινδύνων και κινδύνων καιρού, στρατηγικό πλαίσιο) για τη διερεύνηση των αναγκαίων μέτρων εξορθολογισμού και στήριξης του συστήματος και

- ✓ στην PWC, μελέτη για την αξιοποίηση των εργαλείων διαχείρισης κινδύνου του ΕΛΓΑ σε εναρμόνιση με τη νέα ΚΑΠ 2023-2027 και την οργανωσιακή δομή του. Η μελέτη περιλαμβάνει στα παραδοτέα προτάσεις και τα απαραίτητα βήματα για τον μετασχηματισμό του υφιστάμενου μοντέλου ασφάλισης, τη χαρτογράφηση των απαιτούμενων αλλαγών στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τον ΕΛΓΑ, τις βασικές αρχές του νέου βιώσιμου λειτουργικού και οικονομικού μοντέλου, τον νέο κανονισμό ασφαλίσεων, τον νέο κανονισμό λειτουργίας, καθώς και τον σχεδιασμό παρεμβάσεων εργαλείων διαχείρισης κινδύνου στη Γεωργία για τη συμπερίληψή τους στο Στρατηγικό Σχέδιο της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027).

Σε αυτό το πλαίσιο, μεταξύ άλλων μέτρων για τη συνολικότερη αναδιάρθρωση του ΕΛΓΑ, εξετάστηκε και η δυνατότητα αξιοποίησης των διαθέσιμων από τη νέα ΚΑΠ εργαλείων διαχείρισης κινδύνων [Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2021/2115, άρθρο 76], όπως η επιδότηση ασφαλιστρού και τα ταμεία αλληλοβοήθειας για την κάλυψη ζημιών στην αγροτική παραγωγή από κινδύνους υψηλού ρίσκου σε επιπλέον εθελοντικές κατηγορίες ασφάλισης (ακαρπία και μυκητολογικές ασθένειες στη βάση σχετικής αναλογιστικής μελέτης που εκπονήθηκε). Για τον σκοπό αυτόν, στην 1^η Τροποποίηση του ΣΣ ΚΑΠ που υποβλήθηκε και εγκρίθηκε από την Ε. Επιτροπή, περιλαμβάνεται και σχετικό τεχνικό δελτίο ενεργοποίησης της συγκεκριμένης δυνατότητας με ενωσιακούς πόρους, της τάξης των 200 εκ. €.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της 2^{ης} Τροποποίησης του ΣΣ ΚΑΠ που βρίσκεται στο στάδιο διαβούλευσης με την Ε. Επιτροπή, υποβλήθηκε πρόταση για την εισαγωγή νέας παρέμβασης που αφορά στην αποκατάσταση του γεωργικού και κτηνοτροφικού δυναμικού από καταστροφικά συμβάντα (κλιματικά φαινόμενα, ασθένειες ζώων και φυτών κ.λπ.).

Σε ό,τι αφορά στα αρδευτικά έργα, σημειώνεται ότι στη διαχρονική πολιτική του ΥΠΑΑΤ ανήκει η αειφόρος και οικονομικά αποτελεσματική χρήση των υδατικών πόρων στη γεωργία. Στο πλαίσιο αυτό, και ανάλογα με τα χρηματοδοτικά εργαλεία που διαθέτει, το ΥΠΑΑΤ προωθεί την υλοποίηση εγγειοβελτιωτικών έργων, τα οποία, εκτός του βασικού αρδευτικού στόχου, είναι συμβατά με τα εθνικά Σχέδια Δράσης για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας-ανομβρίας και

γενικότερα για την προσαρμογή της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή. Σε ότι αφορά στους εθνικούς πόρους του ΥΠΑΑΤ, αυτοί είναι αρκετά περιορισμένοι και αφορούν κυρίως υποχρεώσεις παρελθόντων ετών.

Σε ότι αφορά όμως στους ενωσιακούς πόρους που διαχειρίζεται το ΥΠΑΑΤ, σας γνωρίζουμε ότι, στο εγκεκριμένο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 περιλαμβάνεται η Παρέμβαση Π3-73-1.1 «Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων», η οποία δύναται να χρηματοδοτήσει αρδευτικά έργα με προσανατολισμό στη λειψυδρία (π.χ. έργα ταμείωσης χειμερινών απορροών, χρήση ανακυκλώσιμου νερού, εφαρμογή ευφυούς γεωργίας κ.ά.). Για τη συγκεκριμένη παρέμβαση, η αρμόδια Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ συλλέγει αιτήματα ανά την επικράτεια και διαμορφώνει τον σχεδιασμό της για την προώθηση αιτημάτων στήριξης, μετά και την πρόσφατη προδημοσίευση της σχετικής Πρόσκλησης από την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Άμεσων Ενισχύσεων και Τομεακών Παρεμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών του ΥΠΑΑΤ.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

- 1.Βουλευτή κα Μ. Κομνηνάκα
- 2.Βουλευτή κα Δ. Μανωλάκου
- 3.Βουλευτή κ. Μ. Συντυχάκη

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφεία Υφυπουργών
- Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
- Υπηρεσία Συντονισμού